

קה בגלל סכסוכו עם "הבימה" נזעק מר צון בספטמבר 1949. לקריאת הס.א.ו.ס. של חניכיו יהודה אפרוני ויצחק ברוק מאייר, חברי להקת הכרמל, שנאחזו בו כ- קרש הצלה. פרידלנד שראה בכך חזון - תיאטרון צבאי רציני -- נגש לענין בכוננת כנות וברוח מרוממת, מחזה גריל" ליורם מטמור - הצליל. אחריו בא "הקפיץ" ה- מחזורי לגדעון שמר ו"לחחום או לא לח" שרות-תרבות (ענף הסברה והשכלה - גלגולו החדש) נשאר חב לו סכום של 300 לירות ישראליות, שכר עבודתו. ה- חווה לא חודש פרידלנד הלך ועמו האי- לוויות בדבר תיאטרון צבאי אמנותי!

מלחמה בגרוש - 200 ל"י. המ- עשה הבא הגדוש את הסאה:

הצגת מחזה חדש טעונה אישורו של ענף הסברה והשכלה במס"כ אכ"א (שרות תרבות לשעבר). יצחק אברמוביץ (חבר ה- להקה) חיבר מחזה בשם "מלחמה בגרוש", גדעון שמר תרגמו מאידיש והחליט שעל

גדעון שמר

פנקס מילואים ומנת מרירות

להקה להציגו. הוא הודיע שקיבל את אישור "הענף" להצגתו והעבודה על המחזה זה התלה בבימויו של המחבר. לימים נק- בע תאריך הצגת בכורה בתל-אביב. והנה, בערב ההצגה נתקבלה פקודה האוסרת את הצגת המחזה מאחר שהיא מעולה לא אות- רה. ("העולם הזה" 671) 200 הל"י שהוש- קעו במחזה לרבות עבודתם המיוותרת של חברי הלהקה הביאו לידי פיטוריו של גד- עון שמר (שחלו במועד שחרורו מהצבא). המחבר יצחק אברמוביץ הודח מתפקידו כ- חבר להקה והורד לקומתו התחתית של בסיס תרבות ביפו, לשמש עוטרף חבילות עתונים.

זה היה דקץ. התיאטרון הצבאי - הי- לד הפרובלמטי של שרות תרבות - שבק- חיים. אנון אדר, אחרון ראשי לשכת-הא-

בתכנית: 42 מטובי הזמרים, השח- קנים והמנצחים בעולם. המוקם - אי- ההמתנה אליה מין מחנה ריכוז לאור- חים בעלי מעמד או תעודות מפקודים הרוצים להיכנס לארצות הברית. ... הם נשלחו לאי עם הכניסה לתוקפו- חוק חדש האוסר את הכניסה לכל ר- השייך או אשר אי-פעם השתייך למפ- לגה, מוסד או תנועת-נוער של מטשר סוטליטרי - נאצי, פאשיסטי, קומו- ניסטי.

מנות אמר, נוכח החבילה המתפרקת: "אי- נני רוצה יותר בתיאטרון". שמואל רוון (שמוליק) עבר ל"קול ישראל" וגלי צ.ה.ל., אריה אנוסבכר (הגיגיני) נתקבל ל"קאמרי", אהובה צוק לנחום נרדי והנותרים יהודה אפרוני, יצחק ברוקמאייר ואולי שוקן צור- פו לתולית וקדנים מיוצאי הסטודיה של מיה ארנסטובה. עד לתאריך שחרורם הנכ- סף ("נאמס לנו", אמרו) יהיו יחידת בידור מקרית שתנסה, בגלגולה האחרון, לשעשע את חיילי המחנות.

מלחמה בגרוש - עולה ביוקר

גדעון שמר, הדרימטורג הגבוה והמ- מושקף של ו"הקה הבכאית, שחורר, בי- מים אלה, לאחר שגוש שרות כ.ה.ל., מכבד פקט המלואים הביא עמו גדעון בשרבו ממחנה השחר, ורם, מנה גדושה של מיררות ומועקה. מסקתו היא שמסגרת צבאית לא זו בקבר שאין היא הולמת יצירה והתפתחות אמנותית ולא כל שכן קיומו של תיאטרון צבאי, אלא, עשויה היא אף לחבל בא-טיות באמביציה דרמטית- ספרותית.

המורבר הוא בלהקה הצבאית (להקת "הכרמל") אשר לאחר גלגולים ונסוגות רבים שנסתימו כולם במפח-נפש, חולה, בשבוע שעבר להתקיים. חבריה, שוחררו בהקם (מבלי שיעשה מאמץ נוסף להח- תינם לשנה נוספת צבא (קבע) ויתרם יהיו להבא חוליות בידור מקרות שתוספה לטוב את מחנות הצבא, ללא פרטנויות אמנותיות נלהבות.

ציובטרון וזית-רומנו. לפני כש- לוש שנים, כשהחל לצמח הוא צבאי כ.ה.ל., צצו בחטיבות השונות, חוליות בידור זעי- רות, כפטריות לאחר הגשם; במרוצת הזמן נתגבשו ונתרחבו אותן החוליות ובעזרת קומץ אנשי יחידה אחרים העמידה להקה, להקה את חטיבתה בפני עובדת קיומה וחיוניותה. שכן, במצוקת המצב ששו הי- חדות לבידור ולמתן בטוי להווי היחידתי, שצמח והתפתח בין קרבות להפוגה, והיה שונה במהותו בכל חטיבה וחטיבה, ודי לקרוא בשמות הציובטרון, החישיטרון, להקת-הכרמל ואילון, כדי לחרוץ - הצי- לחה.

לעומת הללו שהיו להקות חטיבתיות - עצמאיות (וזה היה יסוד הצלחתן) נוסדו או, בהסות "בית-רומנו" שתי להקות נוס- פות, מרכזית א' ומרכזית ב' שפע ולתן היתה אפסית ותוצאתן כשלון חרוץ - הכנתה של תכנית אחת בשם "ארבעה ש- יצאו" שעלתה לשרות לתרבות כ-1000 ל"י פרט לעבודתם של גרטרוד קראו בן- גים מהציובטרון וקונסטנטין, נסתיימה ב- מפח-נפש.

אולם כל זה, לרבות הצלחתן של הלה- קות העצמאיות לא היה בו כדי לחסום את האיפוחיו של שרות-התרבות. כתום הקרבות הן צריך היה לדאוג לקציני הש- רות ואנשיו שנשארו ללא תעסוקה והיות לט, ללא פשרות, לתלוש את הלהקות ה- אחרות מצור מהצכתן ולרכון ביפו בבנין שרות-תרבות. ומאו מתורדמים העסקים, שרות תרבות הוכיח - אולת יד, והתי- להבותם של חברי הלהקות נתנזפה בכי- רה.

הלהקה והכתבנית. בסוף 1949 הגיע מועד שחרורם של אנשי החישיטרון, הציובטרון, איילון והכרמל. בנימין צור (בנו צוקר) אף כי היה מוצלת מכל ראשי לשכת האמנות (בשרות תרבות) שירשו את מקומו, העלה חרס כשנסה להתחם את אי- שי הלהקות לצבא הקבע. מאמציו עלו ב- הוהו; היחידים ששרדו היו חברי להקת הכרמל. החלט על הקמתו של תיאטרון צבאי מרכזי ומאוחד.

בתחילת 1950 הודח בנימין צור מתפקי- דו כראש לשכת האמנות. ראשוני המצ- טערים על כך היו חברי-הלהקה. הם ראו בכך סימן ראשון לכשלון. בנו, שלא בוד- מה לבאים אחריו הוא אדם בעל "ראש פ- תוח", נתון רובו ככולו לאמנות; והצי- קר - חביב היה על אנשיו. ישכר מי- רון - מיברובסקי ("צאנה וראנה") שבא אחריו נשל מכלה טעמים: ראשית לא- הבין שעבודתה של להקה צבאית נבדלת מזו של כתבנית צבאית וניסה, לשוא, ל- רכז את כל אנשיו וחזרותיהם ב"אמות משרנו ולשמש להם מפקח כללי - הדי- בר עורר מרירות והחבריה, שהוסתה אגב, ע"י גדעון שמר וארנון אדר (יורש מקומו של מירון) החליטה שעליו לכת. מירון הודח ובמקומו מונה ארנון אדר כראש לשכת האמנות וגדעון שמר היה למפקד הלהקה. האידיוליה היתה קצרה ביותר. גד- עון וארנון, אשר זה מקרוב חברו יחידו נגד מירון החלו מתככים והלהקה ראתה עצמה קרוב - לגורמים סובייקטיביים. **ס.א.ו.ס.** 300 ל"י ובינתיים נמש- כה העבודה האמנותית בעצלתיים. צבי פרי- דלנד שחזר מאמריקה ושנאשר ללא תעטרי

"יעל"
לכל חלקי ישראל
שרות נוסעים וחבילות
באר-שבע.
נצרת. עכו
תל-אביב - ירושלים - חיפה
טל' 2429; טל' 4810; טל' 3637
באר-שבע - עכו -- נצרת

קשת
KESHET
הידוע לך עי האכות
המשוכחת של עבודת
"קשת" ?

ט.ו.א.
לאמריקה
מטוסים משוכחים בעלי 4
מנועים, ציוד אמריקאי מנוסה.
מנה אל סוכן הנסיעה שלך
או טלפן
ט.ו.א. תל-אביב 5788
פ ר י ז
רומא
הגן יכול לסמוך על
TWA
TRANS WORLD AIRLINE
ארה"ב ארופה אמריקה אסיה

אמריקה
הסיגרים האהובה!

קצרנות
נלמדת בקלות מפליאה על ידי מליונים אנשים בכל הארצות
וכרב השפות בעולם לפי שיטת "קרג" הפשוטה!
בראשית נובמבר יפתחו קורסים חדשים לקצרנות עברית ואנגלית
לפי שיטה נפלאה זו הנהוגה ומתקבלת ברצון
במוסדות כרטיים, ציבוריים וממשלתיים כאחד,
בהנהלת מר ת. קמפינסקי, מחבר הקצרנות העברית לפי שיטה זו.
הרשמו מיד -- והבטחתם לעצמכם מקום ככיתת!
חיפה: (ימים א, ו) אצל מר קמפינסקי, רחוב פנזר 19.
תל-אביב: (ימים ב, ג) מלון "אירופה", רחוב אלנבי 42, טל' 2913.
ירושלים: (ימים ד, ה) מלון "ויטא", רחוב המלך דוד 21, טל' 2515.
ה ה צ ל ח ה מ ו ב ט ח ת

למדו אנגלית
מהר והיטב
בבית הספר לשפות "קדימה" רח' בני-הודו 74
בהדרכת מורים מדופלמים מאנגליה
ביום ה', 2 לנובמבר נפתח קורס למתחילים בשעה 5-6 בערב
הודעה לתלמידים ולהוריהם
ב'1 בנובמבר 1950 נפתחים באנגלית לתלמידי בתי ספר:
(1) לתלמידי כתות ח' של בתי"ס עממיים 4-5 אחה"צ (2 X בשבוע)
(2) לתלמידי כתות ה' של בתי"ס יטכניים 4-5 אחה"צ (2 X בשבוע)
פרטים והרשמה: כל יום (חוץ מיום ששי), משעה 9-12 בצהריים, 4-8 בערב
(גם לקורסים הקיימים בעברית ואנגלית למתחילים ולמתקדמים).

קולנוע
תל-אביב
אופיר - החוזר בתשובה
עם גרגורי פק ואוה גרנדר
אסתר -- לקראת הסרט: מוימ ת בטוקיו
עם המפרי בוגרט
מגדלור - מכתב מאלמונית (2)
אוריון - רביזור עם דני קיי (4)
חיפה
ארמון - עיר ערוכה
אורה - על כנפי החף (2)

תקליטים
גרמופונים
קניה
מכירה
חילוף
אברהמסון
9 רח' בן הודו 9

שעורי אנגלית למתחילים
קורסים בשיחה אנגלית למתקדמים
לפנות אל ש. וונטורה
רחוב לו נסקי 80, תל-אביב

כתובת המערכה וההנהלה: תל-אביב, רחוב לילינבלום 12, טלפון 66785, ת.ד. 136 / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושלוש כהן / דפוס מ. שהם, תל-אביב, רחוב פינ 6, טלפון 2239 / גלופות: צינקוגרפיה ארץ ישראלית בע"מ / ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.

